

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Η εξέλιξη της Ευρώπης απαιτεί σοβαρό σχεδιασμό, ευρύτερη συναίνεση και μακροπρόθεσμη πολιτική

Κοινωνικό συμβόλαιο μέχρι το 2000

Δεν είναι απόδοσις η εισοδος μας στην ΟΝΕ να συνδυαστεί το 1999 με την Τουρκία

Αν δεν εισοδότε μέλο, τότε φορολογηστέο στην ΟΝΕ

Ο Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ δηλώνει απογοητευμένος από τον τρόπο που ασκείται η πολιτική, μέχρι σήμερα, στην Ελλάδα και αδιαφορεί για τη φιλολογία περί «δελφίνων», όσο και αν βασική του πεποίθηση είναι ότι απαιτείται ριζική αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας των κομμάτων.

Όταν το «Εθνος» ζήτησε, λοιπόν, τη σημερινή συνέντευξη από τον πρώην υπουργό Εθνικής Οικονομίας, ο Κ. Σημίτης δέχθηκε, υπό τον όρο όμως να μιλήσει μόνο για την οικονομία και όχι για τα εσωτερικά του Κινήματος.

«Κάποια στιγμή — μας λέει καθώς μας υποδέχεται στο γραφείο του στην οδό Ακαδημίας — θα πρέπει να αρχίσουμε να συζητούμε στην Ελλάδα τα σοβαρά προβλήματα...»

Ο Κ. Σημίτης φοβάται ότι το 1999 η εισοδος μας στην ΟΝΕ θα συνδυαστεί με διαπραγματεύσεις για τις σχέσεις μας με την Τουρκία, ανησυχεί για το αν θα είμαστε «άρμοιοι» οικονομικά να ενταχθούμε τότε ως πλήρη μέλη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και προτείνει μια «εθνική συμφωνία των κοινωνικών εταιριών» με ορίζοντα το τέλος του αιώνα.

Διαβάζοντας, πίσω από τις γραμμές, ο προσεκτικός αναγνώστης θα αντιληφθεί ότι ο Κ. Σημίτης είναι αυστηρός με την ποιότητα των κυβερνητικών προτάσεων του ΠΑΣΟΚ, ενώ δηλώνει πως απαιτείται ο δραστηριός περιορισμός των προσληθειών στο Δημόσιο και η ριζική αναδιάρθρωση της βιομηχανικής παραγωγής, έτσι και αν αυτό σημαίνει υψηλή ανεργία.

Έχετε δηλώσει, κ. Σημίτη, ότι είμαστε ήδη στην β' ταχύτητα της ΕΟΚ. Και οι προοπτικές για την ένταξή μας στην 3 φάση της ΟΝΕ είναι μάλλον δυσσώπειες. Είναι όμως αυτό καθαυτό το γεγονός της καθυστέρησης της ένταξης μας τόσο διασφαλιστικό οικονομικά;

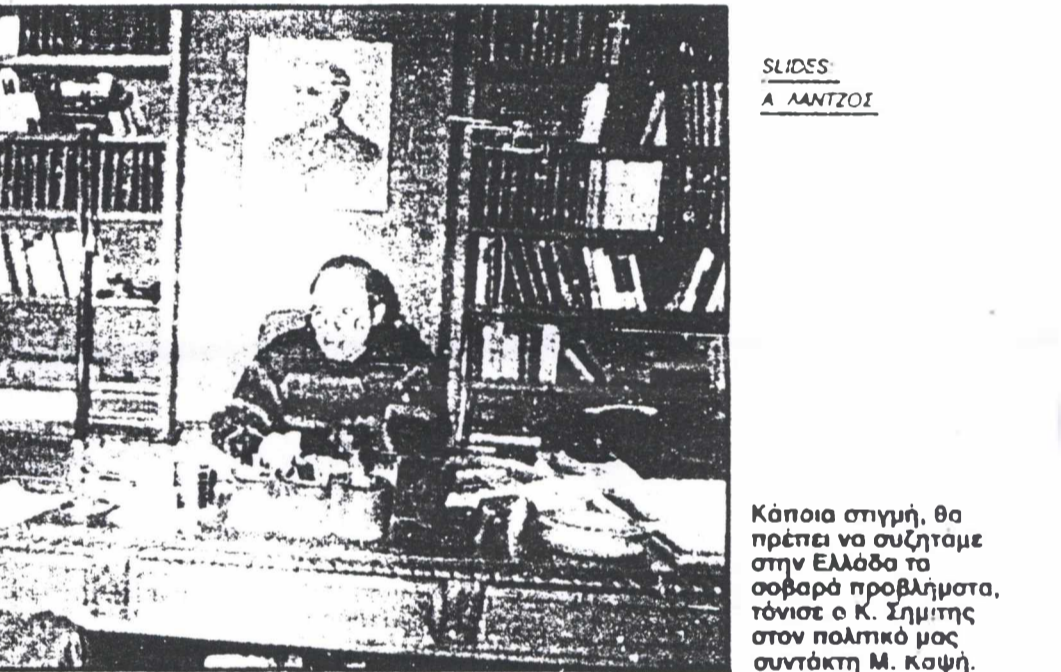
Η Ελλάδα δεν έχει συμφέρον, αν λάβουμε υπόψη τις ανισορροπίες που διακρίνονται στην Οικονομία της, να ενταχθεί πρώτος στην ΟΝΕ. Δεν θα το μπορούσε, άλλωστε. Στόχος μας θα έπρεπε να είναι να ενταχθούμε όσο το δυνατόν αργότερα. Από αυτή την άποψη μας συμφέρει η καθυστέρηση που συμφωνήθηκε στο Μαστριχτ.

Μας συμφέρει, όμως, υπό την προϋπόθεση ότι στα 8 χρόνια που έρχονται θα προετοιμαστούμε για να μπορούμε να ενταχθούμε την κρίσιμη ημερομηνία του '99. Γιατί αν τότε δεν είμαστε μέλη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, φοβάμαι ότι οι πολιτικές και οικονομικές συγκυρίες θα είναι τέτοιες, που θα μας αφήσουν για μεγάλο διάστημα στην β' ταχύτητα. Ποιος μπορεί να είναι αυτές οι αρνητικές συγκυρίες; Θα σας πω αμέσως.

Είναι γνωστό ότι πολλές χώρες βρίσκονται εκτός Κοινότητας και επιδιώκουν να γίνουν μέλη της. Η Αυστρία, η Νορβηγία, η Σουηδία, αλλά και η Ουγγαρία και η Τσεχοσλοβακία. Οι χώρες αυτές δεν θα περιμένουν επ' αορίστου. Και η Κοινότητα δεν πρέπει να αναβάλει τη σύζηση για την ένταξή τους για πάρα πολλά χρόνια. Η πολιτική της δε γι' αυτές τις χώρες θα έχει επιπτώσεις και στις σχέσεις της με τα κράτη — μέλη με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης. Ο φόβος, λοιπόν είναι, εάν δεν είμαστε

ΕΘΝΟΣ / Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ από τον ΜΑΝΟΛΗ ΚΑΨΗ

Η ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΜΕΤΡΙΚΑ ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΣ ΕΝΑΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

SLIDES: Α. ΜΑΝΤΖΟΛΙ

Κάποια στιγμή, θα πρέπει να συζητάμε στην Ελλάδα τα σοβαρά προβλήματα, τόνισε ο Κ. Σημίτης στον πολιτικό μου συντάκτη Μ. Καψή.

έτοιμοι να κάνουμε το αποφασιστικό βήμα τη στιγμή που θα έχουμε τη δυνατότητα, μετά η μεταχείριση η δική μας — παρα το πρέπει να προηγηθεί απόφαση των υπολοίπων εταιριών. Αυτό σημαίνει ότι εκτός του ελέγχου των οικονομικών επιδόσεων θα υπάρξει και μια οικονομικοπολιτική εκτίμηση. Και η εμπειρία μας δείχνει ότι τέτοιες αποφάσεις δεν παίρνονται μόνο με τα συντεχνιακά κριτήρια, αλλά ευρύτερα πολιτικά. Δεν είναι λοιπόν απίθανο, εκκείνη τη στιγμή, η εισοδος μας στην ΟΝΕ να συναρτηθεί με κάποιους άλλους όρους που θα αφορούν την εξωτερική πολιτική. Οπως, για παράδειγμα, τη στάση μας έναντι της τουρκικής απειλής...

Προϋποθέσεις

Για να αντιμετωπίσουμε την καθυστέρηση χρειάζονται περισσότεροι πόροι. Χρειάζεται να ενταχθεί και ο ελληνικός χώρος στη συνολική ευρωπαϊκή πολιτική όσον αφορά την Οικονομική και Κοινωνική Σύγκλιση. Εάν είμαστε απέξω από τον χώρο αυτό...

Είναι αλήθεια ότι υπάρχει η αισιοσύχη να έρθει επιτέλους η ΕΟΚ να τακτοποιήσει τα ελληνικά πράγματα. Η αισιοσύχη αυτή, όπως οσοσά εισηγήθηκε, είναι αποτέλεσμα της πεποίθησης ότι οι Έλληνες πολιτικοί δεν έχουν ικανότητες, ότι δεν μπορούν να συλλάβουν τα προβλήματα του τόπου και να δράσουν αποφασιστικά.

τικής. Μια μακροπρόθεσμη πολιτική που θα αλλάξει ριζικά τα πράγματα στην Ελλάδα δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί σε αντίθεση με τους εργαζόμενους. Απαιτείται η συμπάραστασή τους που δεν θα αποκτηθεί παρά με πληροφόρηση και διάλογο, με μια πολιτική που θα επιδιώξει το συμβιβασμό των αντιθέσεων και την ένταξη όλων σε μια κοινή κατεύθυνση.

Δέχομαι ότι όλα αυτά ακούγονται ως ευχολόγια. Αλλά το παρελθόν έχει δείξει ότι ο αυταρχικός προσδιορισμός των στόχων, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι κοινωνικές αντιδράσεις, καθυστερούν την επίτευξη του στόχου. Οι συνεχείς κοινωνικές αναμετρήσεις, επίσης, δημιουργούν κλίμα αβεβαιότητας με σοβαρές επιπτώσεις στις επενδύσεις.

Και βέβαια συμφωνώ ότι ο χρονικός ορίζοντας αυτής της πολιτικής δεν μπορεί παρά να είναι η ένταξή μας στην ΟΝΕ.

Μήπως θα πρέπει να αρχίσουμε να μιλάμε και για μια εθνική συμφωνία των πολιτικών κομμάτων με στόχο τον εκσυγχρονισμό της Οικονομίας. Στάλεχος του Συνασπισμού δήλωσε αλλωστε χαρακτηριστικά προ ημερών, πως δεν υπάρχει αριστέρας και δεξιός τρόπος να μειωθεί τα ελλείμματα...

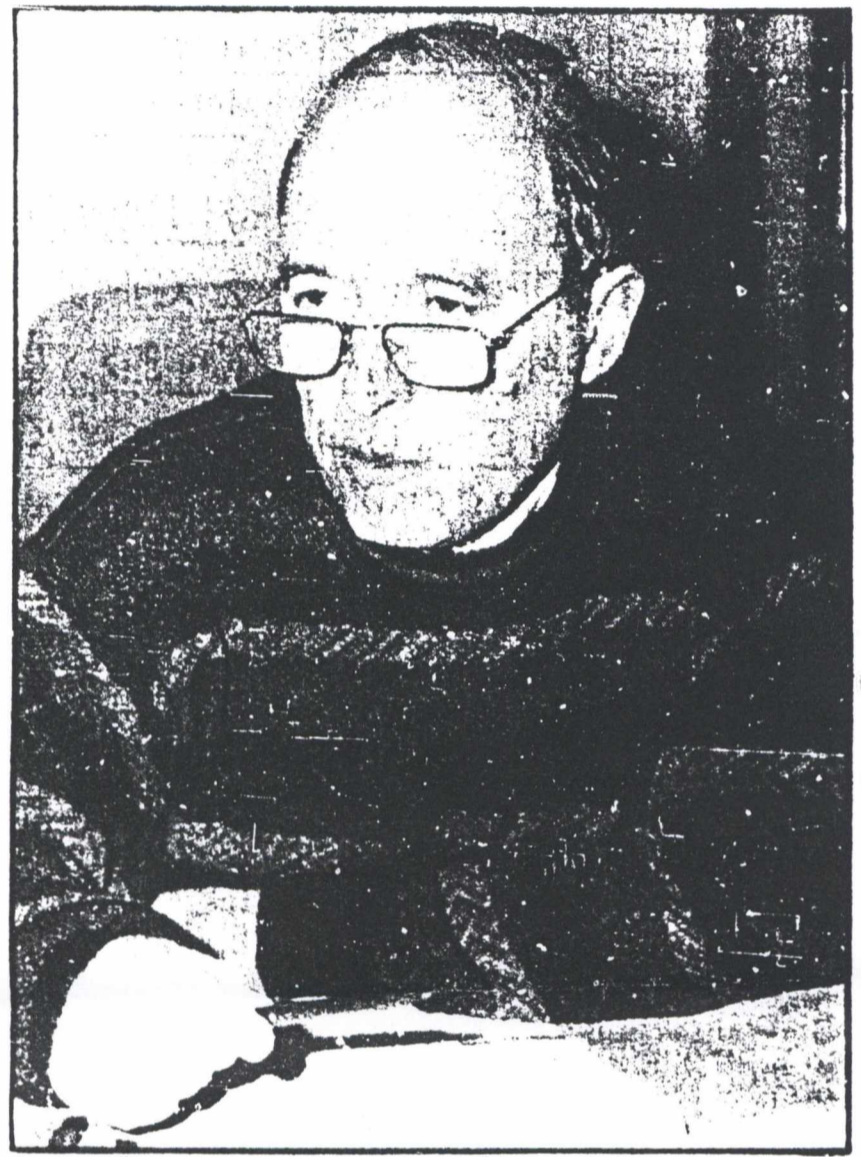
Διακρίσεις

Δεν συμφωνώ καθόλου. Η μείωση των ελλειμμάτων είναι ένας τεχνικός στόχος. Τα μέσα που θα χρησιμοποιήσεις έχουν κοινωνικό χρώμα. Για παράδειγμα, μπορείς να μειώσεις τη ζήτηση με μια υπερβολικά αυστηρή εισοδηματική πολιτική αφήνοντας άθικτες τις κοινωνικές διακρίσεις που προέχονται από μια κοινωνικά άδικη φορολογική πολιτική. Μπορείς, όμως, να μειώσεις τη ζήτηση και με μια πολύ αυστηρή φορολογική πολιτική, που θα επιδιώξει να μειώσει τις διακρίσεις. Μπορείς να μειώσεις τα ελλείμματα αυξάνοντας τις εισφορές του ΙΚΑ. Μπορείς όμως και περιορίζοντας τους κοινωνικούς πόρους που παρέχονται σε προνομιούχες κοινωνικές ομάδες, όπως είναι οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι χρηματιστές.

Η εθνική συμφωνία ακούγεται πολύ ωραία όμως δεν νομίζω ότι είναι εφικτή. Η συντηρητική παράταξη και ο προοδευτικός χώρος έχουν διαμετρικά αντίθετες απόψεις για τη λειτουργία της αγοράς και του κράτους και δεν πιστεύω ότι είναι δυνατός ένας συμβιβασμός.

Μέχρι τέλος της δεκαετίας, κ. Σημίτη, η Ελλάδα θα πρέπει να έχει μειώσει ριζικά τον πληθωρισμό της, το εξωτερικό χρέος και τα ελλείμματα του Δημοσίου. Μήπως, εν όψει των προβλημάτων που θα υπάρχουν θα πρέπει να μιλάμε πλέον — για να χρησιμοποιήσουμε και έναν όρο του ΠΑΣΟΚ — για ένα κοινωνικό συμβόλαιο με ορίζοντα το 1999.

Πολύ οσοσά επιστημαίνετε ότι η εξέλιξη της Ευρώπης μας δημιουργεί αυξημένες υποχρεώσεις. Αυτό απαιτεί ένα σοβαρό σχεδιασμό, όχι όπως κάνει η σημερινή κυβέρνηση, και μια κοινωνική συμφωνία, μια ευρύτερη συναίνεση για τη στρίψη αυτής της πολι-

Οι προσληψεις στο Δημόσιο πρέπει να γίνονται με αντικειμενικές διαδικασίες, να ξεφυγουμε επιτέλους από το ρουσφετί που διαβρώνει την πολιτική και την κοινωνική ζωή, υπογράμμισε ο Κ. Σημίτης, πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας και μέλος του Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ.

ένα κλίμα διαφορετικό από εκείνο που δημιουργεί μια φάση σταθεροποίησης. Οι επενδύσεις πραγματοποιούνται στη τέλος της σταθεροποίησης, όταν στην αγορά αρχίζει και διαφαίνεται η προοπτική της ανάπτυξης. Όμως μια προοδευτική κυβέρνηση πρέπει προηγουμένως να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη. Δηλαδή, το συνεπές σχεδιασμό και τη συμφωνία με τους κοινωνικούς εταίρους που είπαμε προηγουμένως.

Χρειάζεται ακόμα, όμως, και μια διαφορετική αντιμετώπιση των εργασιακών σχέσεων. Πρέπει να περιοριστεί το πλέγμα ποδηγέτησης του συνδικαλιστικού κινήματος και να υπάρξει αποκέντρωση.

Σημαντική, επίσης, είναι μια διαφορετική φορολογική πολιτική. Το κύριο κριτήριο της θα είναι η επιβάρυνση των κοινωνικών ομάδων που φοροδιαφεύγουν. Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, αυστηρή εφαρμογή του πόθεν έσχες και ποινική δίωξη της μεγάλης φοροδιαφυγής, καθώς και αντικειμενικά κριτήρια για τη φορολόγηση των εισοδημάτων των ελεύθερων επαγγελματιών.

Να σας διακρίνω, γιατί αμολογούμαι ως κυβερνητικό σας πρόγραμμα — οι κυβερνητικές κατευθύνσεις που δώσατε προ ημερών στη δημοκρατία — είναι σχετικά αναλυτικό όσον αφορά τη φορολογική μεταρρύθμιση. Αντίθετα είναι ε-

Μου αφήνετε ασχολίαστη την απουσία μιας συγκεκριμένης αναφοράς σε ένα αντικειμενικό σύστημα προσληψεων στο πρόγραμμά σας...

Νομίζω πως η απάντηση είναι αυτονόητη...
Εξίσου ασαφείς είναι όμως και οι θέσεις του ΠΑΣΟΚ για τις ιδιωτικοποιήσεις. Ουσιαστικά δεν αφήνετε κανένα περιθώριο αποκρατικοποιήσεων. Όλες οι επιχειρήσεις του Δημοσίου μπορούν να θεωρηθούν, και δανείζομαι τον όρο από το Πρόγραμμά σας, εργαλεία ανάπτυξης μιας εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής.

Διαφωνώ. Ας μου επιτραπεί να διατυπώσω την άποψή μας κάπως διαφορετικά για να γίνει κατανοητή. Η ΝΔ ακολουθεί μια πολιτική οριζόντιας ιδιωτικοποίησης όλου του Δημοσίου τομέα. Το σίδηρο πρέπει να περάσει στα χέρια των ιδιωτών γιατί έτσι θεωρεί η ΝΔ ότι θα λειτουργήσει καλύτερα. Η εμπειρία από χώρες της Δυτικής Ευρώπης, που έχουν εφαρμόσει προγράμματα ιδιωτικοποίησης δείχνει όμως ότι η αλλαγή του χαρακτήρα της επιχείρησης από δημόσια σε ιδιωτική, δεν βελτιώνει καθόλου την κατάσταση, εάν δεν συνοδεύεται από μια σειρά άλλων μέτρων που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία της επιχείρησης.

Γενικός κανόνας είναι ότι όταν μια δημόσια επιχείρηση δρα σε ανταγωνισμό με ιδιωτικές, θα πρέπει να ιδιωτικοποιηθεί. Όταν έχει μονοπωλιακό χαρακτήρα και δεν υπάρχει ανταγωνιστική αγορά, τότε θα πρέπει να διατηρήσει το δημόσιο χαρακτήρα της. Στα πλαίσια αυτά υπάρχουν και ειδικότεροι κανόνες.

Το ΠΑΣΟΚ πιστεύει πως υπάρχουν ορισμένες επιχειρήσεις που παίζουν αποφασιστικό ρόλο για τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας, για την προστασία της αγοράς από τη διεύθυνση ξένων συμφερόντων, για την ανάπτυξη του τόπου. Εκεί θα πρέπει να έχει το Δημόσιο αποφασιστικό λόγο. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι όλες οι επιχειρήσεις που σήμερα είναι στο δημόσιο τομέα — δεκάδες και δεκάδες — πρέπει να παραμείνουν. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα από κλαστοφυαντουργίες, υποδομηματικές, μαρμαροβιομηχανίες, εταιρείες πληροφορικής, εμπορικές εταιρείες που δεν πρέπει να ανήκουν στο Δημόσιο.

Στην Ελλάδα όμως οι ιδιωτικοποιήσεις συνδυάζονται, στις περισσότερες των περιπτώσεων, με απολύσεις. Μήπως θα πρέπει, να συνθηκοποιήσουμε στην πράξη, να ζητούμε μια υψηλότερα ποσοστά ανεργίας;

Χρειάζεται και βιομηχανική αναδιάρθρωση στην Ελλάδα. Υπάρχουν επιχειρήσεις που παράγουν πολύ ακριβά προϊόντα που δεν απορροφά η αγορά, και που δεν μπορούν να συνεχίσουν να δουλεύουν, είτε ιδιωτικές είτε δημόσιες είναι αυτές. Αυτές πρέπει να κλείσουν, κάτι που σημαίνει ανεργία. Σε όλες τις χώρες της Ευρώπης η βιομηχανική αναδιάρθρωση, η πορεία της Οικονομίας σε νέες κατευθύνσεις, προκαλεί ανεργία. Γι' αυτό και χρειάζονται υψηλότερα επίπεδα ανεργίας και επιμήκυνση του χρόνου προστασίας. Χρειάζεται όμως και μια σχεδιασμένη βιομηχανική πολιτική και ενίσχυση των επενδύσεων ώστε ο αριθμός των ανέργων θα είναι όσο το δυνατόν μικρότερος.

Σε ποιες επιχειρήσεις πρέπει το Δημόσιο να έχει αποφασιστικό λόγο...

Η πορεία της οικονομίας σε νέες κατευθύνσεις θα προκαλέσει υψηλή ανεργία...